

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DIMARTS 15 D'ABRIL DE 1919

Núm. 26

Enfermetats dels nois

Pel metge especialista FRANCESC FIGUEROLA

De l'Hospital Cívic-Militar i del Dispensari Municipal

LABORATORI de SEROLOGÍA i BACTERIOLOGÍA
i d'analisi químic aplicat a la clínica.
REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus Consulta de 3 a 5

Interesants declaracions d'En Cambó

El gran diari madrileny «El Sol» arribat ahir, publica una entrevista del Sr. Cambó amb el seu redactor En Joaquim Montaner, en la qual el «leader» regionalista fa interessants declaracions que, per ésser de molta actualitat, ens complavem en reproduir-ne un extret. Heu's-les-aquí:

La qüestió social i el Govern

Diu el Sr. Cambó:

«El problema social a Barcelona presenta i té dos aspectes: un, les reivindicacions essencialment obre-ristes, tant de jornals com de drets dels obrers; altre, les vibracions revolucionaries que en molts esperits, i no sols de classe obrera, produeixen les noves de lo que succeeix a Rússia, a Alemanya, a Hongria, etc.

Aquests dos aspectes s'enllacen i confonen estretament, i el segon agrava i dificulta d'una manera extraordinaria i considerable la so-

lució del primer. Perque la normal solució de les reivindicacions obre-ristes exigeix per part de tots una gran serenitat i una reflexió, que son incompatibles amb les agita-cions revolucionaries creades a l'escalf d'idealismes imprecisos i de convulsions quasi frenéticas.

El problema, per lo tant, és molt greu; i causa pena veure com el Govern i els directors de la política espanyola están totalment ausents d'ell, i no es donen compte de que lo que está plantejat a Barcelona, i des d'aquí agita a tot Espanya, és cent vegades més greu que quasi totes les revolucions polí-tiques. I anem al fet de la vaga.

La vaga general

La vaga general ha sigut un gran error i una gran injusticia. La vaga general és sempre il·lícita en les lluites entre el capital i el treball. Perque de la vaga general no surt afectat únicament el capital, sinó que'n surt perjudicada en pri-

mer terme la colectivitat en que la vaga general se produeix. La vaga general és una declaració de guerra, una sentència de mort contra una colectivitat; i tota colectivitat que tingui el més petit instint de conservació es defensarà sempre de la vaga general, com ho ha fet la ciutat de Barcelona.

En aquesta obra de defensa de la ciutat contra l'atac a la ciutat, que representa la vaga general, hi hem participat nosaltres, col·laborant a l'acció admirable que s'ha fet des de la Diputació i l'Ajuntament, per a assegurar la vida de Barcelona i el funcionament d'aquells serveis quina paràlisi és la mort.

L'autonomia i el problema social

Els que han retrassat la instauració de l'autonomia a Catalunya tenen tota la responsabilitat del caràcter greuíssim que aquí presenta el problema social. Amb la instauració, a la seva hora, de l'autonomia, és cert que no s'haurien evitat les reivindicacions obre-ristes, en les que hi ha un gran fons de justícia que s'ha d'atendre, però s'hauria evitat que la febra purament revolucionaria i anarquista s'apoderés d'una part de les masses catalanes. Sols una gran idealitat pot evitar aquestes febres malalties. I la responsabilitat del poble català amb la instauració d'un règim propi, hauria portat a Catalunya el moment d'efusió i ductilitat necessari per a que aquí s'encausessin les solucions jurídiques del problema social.

Jo no sé si aquest fet evident es-

BANC DE REUS

DE DESCOMPTES I PRÉSTAMS

Capital: 5.000.000

BANCA

VALORS

CUPONS

GIROS

PRÉSTAMS

AGENCIES A FALSET I MORA D'LBRE

tarà avui en la consciència dels governants espanyols; lo que sí sé és que en aquests dies els catalans que encara dubtessin de la necessitat de la immediata instauració de l'autonomia a Catalunya, hauran deixat de dubtar d'una vegada.

S'ha posat en clar també la absoluta impossibilitat de que aquests problemes s'encarrilin sense una acció del Poder públic; i és evident que el Poder públic de l'Estat central no coneix els problemes que es presenten a Catalunya. Totes les intervencions contradictòries que en els problemes social de Catalunya té el Govern, serveixen sols per a agreujar-los i complicar-los. Són problemes que s'han de tocar pensant en el demà; i el Govern no es preocupa més que de viure al dia, sense pensar mai en les conseqüències que poden tindre, per a un pròxim pervindre, les seves intervencions.

Catalunya, en el problema social, com en tants altres aspectes de la vida, té una personalitat ben definida dintre d'Espanya. La intensitat de la seva vida industrial, la major sensibilitat i preparació de les seves masses obreres, tot això, exigeix que el problema social a Catalunya tingui solucions propies, nostres. I això sols se logra amb l'autonomia.

Avui, Catalunya se troba davant el següent dilema: o tindrà un Go-

vern propi que regeixi totes les especialitats de la seva vida, o totes les especialitats de la seva vida tindran que sucumbir. Nostra actuació autonomista no està avui sospesa pel fet dels problemes socials que hi ha plantejats, sino exclusivament per la anormalitat constitucional en que vivim, per l'estat de guerra, per la suspensió de garanties i la suspensió de la Premsa. Tan prompte com a Barcelona o Madrid poguem actuar sobre la opinió, tornarem a la campanya autonomista, amb més intensitat i força que mai, per tindre el ple convenciment de que sols la instauració de la autonomia pot salvar a Catalunya d'una catàstrofe, que no quedaria limitada a Catalunya, sino que arrastraria amb elle a tota Espanya.»

Sindicalisme i bolxeviquisme

Preguntat son criteri personal respecte al desenrotll del moviment sindicalista català, el senyor Cambó ha contestat:

«Ja li he dit a vosté que jo distingeixo dos aspectes en el problema social: el de les reivindicacions obreres, pràctic, i l'ideal. Aquest idealisme de les masses sols pot ésser vençut substituint-lo per altre idealisme. Pero aquest idealisme està alimentat per lo que ocorre en el reste del món. Catalunya, espiritualment, és un troç d'Euro-

pa, i, per tant, les convulsions espirituals que agiten a Europa agitarán a Catalunya. On sembla que aquestes convulsions no arriben és a Madrid.»

Després dona la seva opinió sobre el bolxeviquisme rus, defineix els principis socials de Lenine, i acaba dient que creu que tot el que passa al món és fruit del «servei obligatori», puix que amb els exèrcits de professionals, una guerra no sustrauria de la vida normal grans masses de ciutadans i seria solament un epissodi. Pero aia, en aquesta guerra que s'han convertit en soldats durant cinc anys tots els millors homes d'Europa, el sentit de normalitat i de civilització s'han perjudicat notablement. El gran problema consisteix, segons En Cambó, en que la humanitat se refaci d'aquesta reabsorció de sentiments inferiors que ha desenrotllat la guerra.

La política i els Sindicats.-Els somatens

—Entén vosté perque es neguen els sindicalistes a tota actuació política?

—Jo entenc que no hi ha aital cosa—contestá En Cambó—. Precisament tinc el convenciment de que els sindicalistes actuen dintre de la política; fan política. Reflexe de lo de fora d'aquí, treballen i es mouen per a conseguir el Poder. Volen arribar a tindre'l fent ús de la violència. I si el tinguessin a les seves mans, l'imposarien, com Lenine, per la força, a tots els demés. Per aixó s'explica aquesta reacció de l'esperit públic. En instants així, una colectivitat que no es defensa, mereix morir.

—Es que bona part de la gent, aquí i fora d'aquí, no comprenen que vostés els catalanistes s'hagin passat la vida parlant asprement de certs elements d'autoritat i demanar la derogació de la llei de Jurisdiccions, per a acabar passejant-se pels carrers amb un fusell a l'esquena....

—La gent—afegí En Cambó— confón llástimosament unes coscs amb altres. Res té que veure. El que els ciutadans de Barcelona se hagin armat d'una vegada davant el perill imminent, parla més clar que tot a favor de l'autonomia. Se planlejà una vaga general. Una vaga general vol dir la mort de la ciutat, la paralització de tots els serveis vitals, subsistències, enterrors, transports, etc. Es assetjar per fam a un milió de persones, i un milió de persones, ans de morir de fam, s'armen i es defensen. Els que no senten la necessitat de defensar-se, és que han perdut tota noció de vida civil.

—¿Com explica vosté doncs, que certs intel·lectuals catalans, els millors potser, no siguin partidaris del somatén!

—No sé lo que pensen aquests intel·lectuals. Suposo que s'oposaran an aixó per mera aversió a tota violència. Els intel·lectuals francesos, tots, en juny de 1914 eren antimilitaristes. I a l'agost demanaren el fusell. ¿Què passá? Una sola cosa: la invasió alemanya. La gent defensa un dret a la vida...

—Aleshores reconeix vosté—interrompi el periodista—que inclós per als catalans hi ha quelcom previ al problema catalá... ¿que el problema catalá passa a según terme!...

—¡Naturalment! — exclamá En Cambó—. Els homes, abans que res, volem viure i tindre llibertat; després, usar-la. Catalunya, el mateix. Nosaltres, primer, cridem i diem: «¡Visca Catalunya!» Si no visqués, no podria ser lliure...

Polítiques

Molt lliberals!...

«El Sol» de Madrid publica unes interessants declaracions del cap del Govern en les quals anuncia que té el projecte de constituir un

Govern de concentració d'esquerreres per al desenrotlló d'un programa lliberal.

Diu que ha fet treballs prop dels senyors Alvarez i Cambó relacionats amb aixó i que té la conformitat dels dos per a col·laborar en aquesta obra de govern.

Els socialistes diu que no es prestarán a cap col·laboració amb el Govern per lliberal que sigui; pero que tindran benevolencia amb aqueix Govern, si es proposa desenrotllar un programa francament democrátic.

En Marcellí Domingo

Per al proper diumenge s'anuncia l'anada del líder del partit republicá catalá a la vila d'Alforja, on pendrà part en un acte de propaganda republicana.

A la nit del mateix dia es diu que assistirá a una vetllada que tindrà lloc en el Centre d'Unió Republicana d'aquesta ciutat.

Bagaría, en llibertat

Llegim en «El Socialista»:

«Ans d'anit fou posat en llibertat Lluís Bagaría, pres pel Jutjat militar, a conseqüència de la publicació d'una caricatura seva a «España».

Cridat a declarar el dijous, quedá detingut a Presons Militars, i d'allí passá a la Presó Model.»

La censura—a Reus sempre som més papistes que el Papa—no's va deixar donar la notícia, treta de la premsa madrilenya, de la detenció de l'excel·lent caricaturista. Suposem que la nova de la seva llibertat mereixerá el respecte del llápiç roig, o blau, és igual; car les doctrines que diu informen a la «Señá Anastasia»—aixó també es permés... a Madrid—són el portar la tranquil·litat als esperits...

Aquest nombre ha passat per la censura

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 14 d'Abril

NAIXEMENTS

Joan Baptista Segarra Pujol.— Josepa Andonegui Echevarria.— Tecla Sedó Salvat.

DEFUNCIONS

Isabel Roig Fochs, 78 anys, arraval baix Jesús, 39.—Francisca Martí Muntañola, 61 anys, Sant Elies, 32.—María Olesti Ferré, 19 anys, Hospital civil.—Joan Porqueras Mariné, 63 anys, St. Joaquim, 16.

MATRIMONIS

Anton Olivé Martorell amb Mercè Llauredó Salvat.

CENS ELECTORAL

Vigent ja el nou Cens electoral confeccionat totalment l'any anterior, i havent-se de procedir a la seva rectificació (segons la llei Electoral) desde el 20 d'Abril al 6 de Maig de l'any actual, se posa en coneixement dels consocis i del públic en general que queden exposades en aquestes oficines les llistes oficials del referit Cens a fi de que amb tota detenció pugui ser examinat.

Els ciutadans que no hi figurin i es creguin amb dret per a la seva inclusió, haurán de subjectar-se a les següents regles:

Primera. Proporcionar-se certificat de veinatge on consti abans del 6 de Maig de 1919 amb dos anys de residència.

Segona. Idem certificat del Jutjat Municipal acreditant haver complert 25 anys abans de la mateixa data del 6 de Maig de 1919.

NOTA. Per a sol·licitar aitals documentacions oficials, aquestes oficines els proporcionarà les sol·licituts formularies per a obtindre'ls.

Fent entrega dels mateixos a aquestes oficines per tot el dia 30 de Abril, tinguin la seguretat de la seva inclusió, i sense ells cap força legal podríem fonamentar i seria nul lo que's pretengués.

Casal del Foment, Abril de 1919.
—Comité de Acció Política.

EL PARO GENERAL DE BARCELONA

Barcelona, 14 (matí).

(censura)

—El B. O. d'ahir publica una nota de Capitanía en la que s'aprova fins a les 2 de la matinada la lliure circulació pels carrers.

—Reunits els directors dels periòdics diaris locals, acordaren que s'intentés reanudar llur publicació, tots els qui, els seus obrers, volguessin publicar l'acord del 29 del mes passat, variant-lo en la forma, respecte a lo que fa referència al Sindicat únic de les Arts Gràfiques o sigui no nomenant al mateix i quedant redactat aixís... «i s'comprometen a no permetre s'exerceixi cap intervenció per part de ningú agé a la Direcció i Redacció...»

Podria ésser, doncs, que dimars sortís, algún diari, com «La Vanguardia» i «La Veu de Catalunya».

—Com que dissabte passat no s'vá solventar la qüestió dels jornals devengats, entre 'ls patrons mestre-de-cases i 'ls seus obrers, es deia ahir, i aquest matí sembla confirmar-se que tot el ram de construcció anirà a la vaga.

A l'hora que escribim aquesta nota, no sabem si l'atur és general en dit ram, encar que sembla que sí, tant per haver-se vist obres en les que dissabte s'hi treballava, parades, com per veure's pels carrers molts obrers dedicats a construccions, en trajo de festa.

—En Pestaña, director de «Solidaridad Obrera», ha sigut condemnat a quatre anys i mesos de presó per un article publicat en l'esmentat diari.

—Els obrers de les Arts Gràfiques han anunciat als seus patrons

que per ara deixen aplaçada la discussió de les bases presentades dies enrera.

—Per ordre de l'autoritat si-gué suspesa, amb gran dolor de «los de la afición», la «corrida» que tenia que celebrar-se ahir en La Monumental.

—En canvi es vegeren molt concorreguts els partits de fut-bol, calculant-se que en un dels camps hi assistiren més de 20 mil persones.

—Amb motiu d'ésser ahir diumenge de Rams, sigueren molts els qui guarniren llur palma o palmó amb llaçades catalanes.

(censura)

Els qui no han parat són els del ram de l'aigua, gas, electricitat i tram-vies.

—Per noves adquirides no és vaga, l'atur del ram de construcció,

(censura)

Barcelona, 14 (nit).

En la majoria de carrers i fàbriques s'ha treballat. En algunes no hi han acudit tots els obrers.

En el ram de construcció s'ha posat en pràctica el «lock-out» anunciat, emperó es treballa a la casa en construcció de la Banca Arnús, per, segons se diu, haver dita casa pagat una forta suma o sigui una indemnització als obrers.

—L'aspecte de la ciutat es normal, presentant la quotidiana animació.

—Es diu que en Pestaña i altres serán conduïts a Mahó.

(censura)

—Es diu que passat demà tindrà lloc la vista de la causa instruïda pel Jutjat militar contra nostre dis-

tingit company el redactor de «La Publicidad», senyor Durán i Tortajada. El fiscal li demana la pena de tres anys, 6 mesos i un dia i la defensa l'absolució.

—En resum de la jornada d'avui pot dir-se que apart els del ram de construcció es treballa en la majoria de cases, deixant-ho de fer en aquelles quines ja existien vagues parcials abans d'esclatar el conflicte actual, com per exemple, en la fundició Girona, en la quina habitualment hi treballen un miler d'obrers i ara solament un parell de cents.

En algunes fàbriques que havien parat dissabte, avui s'ha représ el treball.

—En l'Hotel Ritz en construcció sols hi han acudit els del ram de electricitat.

—Treballen la totalitat de fàbriques de vidre, menys en una.

—Regna gran disgust entre els tramviaris per no haver sigut ajudats pels Sindiaats i per la conducta observada amb ells pels obrers de «La Canadença».

—Ha sigut acceptada la dimissió del cap superior de policia, senyor Duval, qui d'un moment a un altre, marxará a Madrid.

En Montañés, governador civil, que també es diu ha dimitit, ha marxat avui cap a Madrid.

—Tot el personal de l'armada que presta servei en les fàbriques de gas i electricitat, sortirà demà per als seus destins.

Tinguin en compte nostres lectors que aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura.

A. A.

Crisi total

Amb l'express d'anit passaren amb direcció a Madrid el cap de policia i el Governador Civil de Barcelona.

A preguntes d'alguns que tingueren ocasió de parlar-hi digueren que anaven a Madrid per haver-se declarat el govern en crisi total.

La creencia general era la de que es formaria un govern militar.

—En el mateix tren sortí d'aquesta ciutat el diputat per Tortosa Sr. Domingo, a qui despediren alguns correligionaris.

Informació

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Preguem als nostres abonats que se servixin indicar an aquesta Administració les anomalies que observin en el repart del nostre periòdic.

Homenatge Pro-Aladern

El dia 20 del mes que som, tal com estava anunciat, era la data assenyalada per a celebrar a Alcover la festa de l'esmentat «Homenatge»; pero degut a la situació que travessa Barcelona, no ha estat possible enllestir les lloses ni el número extraordinari que la Comissió té acordat fer en honorificació i a la memoria del malaguanyat poeta. Per xó, doncs, ha calgut adiar la celebració d'aital acte fins al 25 del prop vinent mes de maig.

I així es complau en fer-ho avinent La Comissió local.

L'exposició de pintures d'artistes francesos organitzada per Mr. Rafael Gaurdon i de la que parlavem en una de nostres anteriors edicions, quedarà instal·lada en el salonet vermell de la Fonda de

Londres. L'acte del «vernissage» tindrà lloc avui, a les vuit de la vetlla, al qual hem sigut amablement convidats.

Des de demà dimecres, l'exposició quedarà oberta al públic.

Eviteu la CASPA i tindreu molt de cabell. Ho lograreu amb

LOCIO EBER

Roca i Ribes Farmacia Serra

El mercat d'ahir se vegé extraordinariament concorregut i si bé no es realitzaren importants transaccions, degut a lo avançat de la temporada, en les tendes les ventes foren importants, degut a la proximitat de les festes de Pasqua.

Els obrers fideuers han obtingut dels seus patrons un augment d'una pesseta en els jornals diaris.

El passat diumenge prengueren comiat de nostre públic la companyia de sarçuela que amb tant d'èxit venia actuant en el Teatre Bartrina, i la còmic-dramàtica de obres de gran espectacle que amb no menys fortuna es presentava en les taules del Fortuny.

Ambdós teatres han anunciat ja per al pròxim dissapte, la projecció de pel·lícules i presentació de números de varietats.

FRANCÉS

Lliçons particulars amb pronunciació purament francesa.

Dirigir-se carrer Monterols, número 38, LA INFANTIL.

Nostre particular amic Antón Vendrell ha passat per la trista prova de perdre a son tendre fill En Pere Vendrell Gatell. L'enterrament celebrat abans d'ahir fou una palesa demostració de les amistats que compta en aquesta ciutat la familia Vendrell-Gatell.

A les moltes manifestacions de dol rebudes, hi pot ajuntar-hi la nostra.

Número solt de FOMENT, 10 cèntims.

L'empresa del Teatre Fortuny anuncia per al proper dissabte la projecció del primer episodi de la notable pel·lícula «Los siete pecados capitales».

Hem rebut el nombre corresponent al present mes d'abril, del Botlletí Financier que publica la casa banca de Barcelona, dels senyors Fàbregas i Recasens, que, com els nombres anteriors, publica dades interessantíssimes amb tot lo que fá referencia a finances, ja del nostre país, com del estranger.

Nostre distingit amic N'Ermenegol Mariné passa per la pena d'haver perdut al seu bondadós pare, mort després de llarga malaltia en la vila de Riudecanyes, on residia.

Rebi amb tant trist motiu l'amic Mariné i demés familia l'expressió de nostre més sentit condol.

AVIS

Se posa en coneixement del públic que les talleres Josepa Madurell, taula de les Carnicerías, número 33; Magdalena Jené, taula de les Carnicerías, núm. 35; Paula Boleda, taula de les Carnicerías, núm. 38; Concepció Aloy, carniceria, plaça de l'Esglesia; Vidua de S. Trillas, carniceria, carrer de Jesús, núm. 21 i Paula Cort, carniceria, carrer de Jesús, núm. 29, venen la carn de Moltó a ptes. 1'60 la terça; i que els tallers Remigi Barberá, taula de les Carnicerías, núm. 12; Joan Malet, taula de les Carnicerías, núm. 13; Josep Cort, carniceria, carrer de Jesús, número 29; Joan Queral, carniceria, Plaça de la Constitució, al costat de Casa Bulló, i Vidua de S. Trillas, carniceria, carrer de Jesús, núm. 21, venen la carn de Vadell a ptes. 1'40 la terça.

Els preus referits, resulten 25 cèntims de pesseta més barats que els que detallen els demés tallers d'aquesta plaça.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Santa Agna, núm. 57

Pago de tots els cupons venciment primer abril.

Compra-venda de valors.

Canvi de monedes i bitllets estrangers.

A la plaça de la Llibertat hi ha instal·lades gran nombre de barraques d'atraccions i esbarjo de la gent menuda, lo que fa que es vegi aquell lloc concorregut, en especial els dies festius per nombros públic,

REPARTIDOR. Se'n necessita un. Informaran a l'Arrabal baix de Jesús, 6.

El nombre del diari madrileny «El Sol» corresponent al passat diumenge, publica un extraordinari de 36 pàgines per a celebrar l'inauguració de la nova maquinària amb que es confeccionarà.

Interessant**Als propietaris de finques urbanes**

Portat a cab pels perits oficials de l'Estat la nova tributació amb que han estat gravades les finques urbanes i essent costós i molest per als propietaris gestionar directament tots els tràmits que hi ha que portar en les Oficines d'Henda, Banc d'Espanya i demés Centres, fins a posar-se al corrent abonant les diferències que han resultat entre l'antiga i la nova tributació el CENTRE JURÍDIC ADMINISTRATIU dirigit per P. HUGUET PLANA, establert al carrer de Sant Joan, núm. 7, baixos, s'encarrega del treball fins a la seva total terminació, cobrant honoraris verdaderament módics i responent de sa gestió amb tota classe de garanties.

CONVÉ ALS PROPIETARIS CONSULTAR AMB AQUESTA CASA PER A QUANT ES RELACIONA AMB AQUEST ASSUMPTE.

El Gremi de Mestres Perruquers i Barbers posa de manifest al públic que el Divendres Sant tancaran els establiments a la una de la tarda, el diumenge de Pasqua a les quatre i el dilluns restaran tancats tot el dia.

Aprenent

Se'n necessita un en la impremta d'aquest diari

Moviment del port de Tarragona**ANUNCI DE SORTIDA****DE VAIXELLS**

Dats facilitats per l'Agència Fábregas

Dia 15.—«Colón» per a Cette en port, consignatari Fábregas.

Dia 15.—«Gorbea Mendi», per a New York, consignatari Mallol.

Dia 15.—«Ambos» per a Marsella i Nisa, consignatari Mallol.

Dia 16.—«Princesa Clementina» per a Anvers, consignatari Mallol.

Dia 16.—«Arzila», per a Londres, consignatari Mac Andrews.

Dia 15 i 16.—«Rita», per a Nova York, consignatari Tayá.

Dia 15.—«Jaume d'Urgell», per a Génova, consignatari Tayá.

Dia 16.—«Lucas», per a Marsella, consignatari Peres.

Dia 15 i 16.—«Isleño» per a Cette, consignatari Ferrer Peset.

Dia 16.—«Mikeldi Chiki» per a Marsella, consignatari Mallol.

Dia 18.—«A. Deppe», per a Anvers, consignatari Mac Andrews.

Dia 17.—«Medea», per a Holanda, consignatari Ferrer Mary.

Dia 17.—«Tomsk», per a Dinamarca, consignatari Ferrer Mary.

Dia 18.—«Larne», per a Liverpool, consignatari Mac Andrews.

Dia 20.—«Ariadne» per a Holanda, consignatari Ferrer Mary.

Dia 21.—«Solferino», per a Noruega, consignatari Boada.

Dia 21.—«Cabañal», Per a Africa i Canaries, consignatari Musolas.

Ferrocarrils

Servei de trens de 1 de Març de 1919

DE REUS A LLEIDA

Sortida	8'22	Arribada	11'22
»	13'35	»	20'05
»	17'59	»	22'03
»	20'30	»	0'22

DE LLEIDA A REUS

Sortida	5'30	Arribada	9'45
»	8'29	»	12'29
»	11'56	»	20'17
»	15'—	»	17'58

DE REUS A TARRAGONA

Sortida	9'57	Arribada	10'30
»	12'53	»	13'27
»	14'30	»	15'05
»	18'08	»	18'35
»	20'50	»	21'34

DE TARRAGONA A REUS

Sortida	7'35	Arribada	8'10
»	12'17	»	12'53
»	16'36	»	17'14
»	19'25	»	20'03

DE REUS A BARCELONA

Sort.	5'03	per Vilafca.	Arrib.	9'38
»	7'25	per Vilnva.	»	8'48
»	8'49	»	»	9'23
»	14'13	»	»	13'27
»	17'16	per Vilafca.	»	17'24
»	—	per Vilnva.	»	21'44
»	—	»	»	20'37

DE BARCELONA A REUS

Sortida	5'26	Arribada	9'23
»	9'20	»	12'48
»	15'23	»	19'24
»	19'49	»	21'53

DE REUS A MARSÀ I MORA

Sort.	7'17	Sort.	9'29	Arr.	10'15
»	13'17	»	14'24	»	14'55
»	16'30	»	18'57	»	19'48
»	19'49	»	21'11	»	21'47
»	22'01	»	—	»	23'07

DE MORA I MARSÀ A REUS

Sort.	6'13	Arr.	7'17
»	6'30	Sort.	7'42
»	7'01	»	8'43
»	12'17	»	13'11
»	17'2e	»	19'12
»	—	»	20'52

LINIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia a les 6'11, 9'18, 0'02 i 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben de Valencia a Solou a les 4'19, 8'32, 13'68 i 0'35 (des de Benicarló).

GRÁFICS CATALANS

SENSE aquesta marca

NO és un GRAMOFON l'aparell

Companyia del Gramofon S. A. ESPANYOLA

ÉXIT COLOSSAL DELS CÉLEBRES ARTISTES

TITTA RUFO i CARUSO

EN DISCS MARCA GRAMOFONO

De venda: R. PERPIÑA. - Carrer Major, 22. - Despatx: 24, principal. - REUS
Dipòsit de Rellotgeria. - Relloges de butxaca i Despertadors des de 2,50

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambra dels Estudis, 4. - Barcelona

TELÉFONS A 2248 i A 3453

Llibreria-Papereria-Objectes d'Escritura
CENTRE DE SUSCRIPCIONS

Marcial Bada

Periòdics, follets, llibres. - Tinta.
Postals de totes classes. - Novel·les
econòmiques. - Drames i comedies

Arraval baix de Jesús, 6. - REUS

Santana i Bein

Carrer Mallorca, 405. - Barcelona

TUBERIES

de ciment portland exclusivament, des de 10 centímetres,
fins a un metre de diàmetre.
Sistema patentat, exclusiu a Espanya.Representant a Reus: ANTON BARRERA
Carrer del Sol, 11.

La Hidràulica Reusense de Emili Aulés

Extens assortit de Mosàics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms Reus

Tractament de la Sífilis per l'aplicació del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang
Dr. A. FRIAS. - Arraval baix de Jesús, 33
Consulta de 3 a 4

Taller de Cerralleria d'Obres

JOAN ADSERÁ CAMPS

Creu Vermella, 11. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondu-
lat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelo-
na, i reparació de les mateixes.

Francisco Madurell

XOFER

Participa al públic haver adquirit un magnífic automò-
vil marca Hispano Suiça, últim model, i que a preus eco-
nòmics podrà utilitzar tothom que ho desitgi.Se reben encàrrecs en el
BAR MUNDIAL (Teléfon 253) REUS

Polvos AURORA

Refrescants-Perfumats-Antiséptics

L'alegria dels nens l'obtindrán les mares que usin aquests
acreditadíssims polvos. Sens rival per a
després del bany i per als cavallers després d'afeitar-se.DIPÓSITS: Farmacies A. PUNYED, Llove-
ra, 47 i 49; S. VALLVERDÚ, Plaça del Cas-
tell; JOSEP MONTEVERDE, carrer Major,
Drogueria ROCA i RIBAS, carrer Monterols,
30, i a LA CUNA DE ORO, Llovera, 46.Representant exclusiu en la provincia
JOSEP FERRÚS, Llovera, 51, primer

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitòries constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir prompte i satisfactoris resultats.

CALMA LA TOS RÀPIDAMENT, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a previndre i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a una pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes.

Un paquet sol, 10 cènts.

El Reconstituient millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

Farmacia Serra - Arraval Sta. - REUS
- Agna, n.º 80 -

Gran Hotel-Restaurant de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

HABITACIONS amb bany, dutxes i telèfon urbà i interurbà

P. Fontana i C.^a

TORREFACCIÓ DEL CAFÉ

«ESPERANZA»

Dipòsit de productes químics i alimenticis

REPRESENTANTS PER CATALUNYA dels Productes de Perfumeria EMPO- RIUM SAMPER i altres articles :

Major, 19 i Sant Magí i Alegre, 10.—REUS

SUCURSAL: Maurici Serraima, núm. 20, I. R. I. A.—BARCELONA

Gran Licor Caliz

Estomacal fi i de gust immillorable

Anís Badalona

De fama mundial: El millor que's coneix

REPRESENTANTS PER TOT CATALUNYA

P. Fontana i C.^a, CARRER MAJOR, 19 REUS

DIPÓSIT Sant Magí i Alegre, 10

Sucursal a Barcelona Maurici Serraima, 20, I. R. I. A

JOSEP SOLÉ

Recader de Reus a Barcelona BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc)

REUS

Güell i Mercader, (Hostalets, 22)
Arraval Santa Agna, 5.

Telèfon 359

TINTORERÍA DE MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric

GALANES, 7

REUS

Casa Pujol

Trajos de llana des de 25 pessetes

MONTEROLS, 37

REUS